

El llenguatge

Si no es demostra el contrari...

El Diccionari Fabra, en l'extensíssim article dedicat a la preposició de, indica un significat d'aquesta partícula que no sabem veure als altres grans repertoris de la llengua: el que equival a «quant a» i que il·lustra amb l'exemple No tingui por: de perdre's, no es perdrà.

Si no anem arrats, aquest és l'únic cas en què la preposició de pot precedir un infinitiu en posició absoluta. Volem dir, sense que l'enllaci amb un mot anterior (en grups tan usuals com haver de venir, ganes de veure't, capaç de fer-ho, abans de tornar, etc.) Notem que en inversions com De pagar, no en diuen res o bé De tenir-ne ganes, prou que en tinc ganes pel sol fet que el complement hi figuri anticipat (i representat, després, un altre cop, per mitjà del pronom en per tal d'emfasitzar-lo, la preposició adquireix ja aquest valor introductor i equivalent a «quant a».

Però cal no confondre les construccions que hem indicat amb les del tipus: «De confirmar-se aquesta notícia aniríem tots a la ruïna», «De no arribar a un acord en patirem les conseqüències». En aquestes dues oracions l'ús de la preposició de davant un infinitiu té un valor clarament condicional, que ha estat desenvolupat per la sintaxi del castellà i sembla enraonat de suposar que és a causa de la seva influència que avui trobem, de tant en tant, als nostres textos construccions com aquestes. Doncs, si no es demostra el contrari (i no «de no demostrar-se el contrari») creiem que seria convenient de prescindir d'aquestes construccions de les quals, certament, no trobem esment a cap gramàtica catalana.

El nostre terme condicional més usual, tal com ja hem vist, és la partícula si, que exigeix, és clar, el verb en forma conjugada: Si es confirmava aquesta notícia aniríem tots a la ruïna, Si no arribem a un acord en patirem les conseqüències. Però no cal pas recórrer necessàriament, o en tota ocasió, a la conjunció si. Disposem encara d'altres termes condicionals als quals serà bo de dedicar un altre comentari.

Albert Jané